

Hudsjukdomar

Elallergi Elöverkänslighet

Författare:

För den medicinska översättningen av 2007 års version av Praktisk Medicin (PM) ansvarar dr Olle Lyngstam, Göteborg.

Definition

En framför allt i Sverige beskriven åkomma med symptom särskilt i ansiktet. Besvären uppstår vid arbete nära bildskärm eller annan elanläggning där det uppges finnas elektromagnetiska fält.

Vid varje strömförande ledning uppstår ett magnetiskt fält.

Orsak(-er)

Okänd.

Mängder med undersökningar har gjorts där man utsatt individer för omväxlande påverkan/icke påverkan av elektromagnetiska fält (utan att individen vetat om elektriciteten varit på eller av). Vid dessa undersökningar har man inte kunnat påvisa något samband mellan påslagen elektricitet och besvär.

Är orsakerna flimmer från ljusrör och dataskärmar? Torr luft i lokalen? Flyktiga ämnen i luft från kopiatorer och datorers innanmäten? Stress? Rädsla/stress inför arbetssituation?

En stark riskfaktor har visat sig vara faktorer i arbetsmiljön som dåligt stöd från arbetskamrater och/eller chef, hög arbetsbelastning och låg egenkontroll.

Det har vetenskapligt visats att s.k. mastceller aktiveras under inverkan av bildskärmsstrålning. Den kliniska betydelsen av detta är ännu oviss.

Forskning runt sambandet mobiltelefoni-hjärntumör pågår.

Symtom

Det finns två kategorier av drabbade, de som får besvär vid arbete vid bildskärm respektive de som mer generellt anger besvär vid kontakt med elanläggning.

Bildskärmskänsliga:

Rodnad i ansiktet, känsla av hetta och stickningar över ansiktshuden, stramhet och sveda i denna. Drabbar oftast kvinnor.

Elkänsliga:

Symtom som vid bildskärmskänsliga men även allmänna och generella symtom som trötthet, huvudvärk, koncentrations-svårigheter, yrsel, hjärtklappning, oro, ångest m. fl.

Alternativa överväganden

Torr hud. Ansiktsrodnad vid stress. Acne. Rosacea. Seborroiskt eksem.

Behandling

Viktigt att den drabbade upplever sig bli tagen på allvar och inte negligerad. Hon/han känner ju det hon/han känner.

När individen söker sjukvården för sina symtom görs en undersökning av hälsoläget i stort. Information ges om de förklaringsmodeller vi i dag har till symtomen. Tveksamt att mäta magnetfält eftersom man då fokuserar på en faktor gentemot vilken det inte finns några visade samband.

Ofta ger en sänkning av rumstemperaturen god effekt i och med att luftfuktigheten då höjs och huden inte blir så torr.

Inkoppling av företagshälsovården? Kontakt med psykolog kan vara av värde, särskilt gällande elkänsliga. Man arbetar där med fokus på självbild och stress.

De bildskärmskänsliga har visat sig ha en god prognos med minskande symtom och ökande funktion i arbete. Elkänsliga har betydligt sämre prognos.